

Najvyšší súd

Slovenskej republiky

7 Cdo 21/2010

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M. R.** bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. G. Z. advokátom v K., proti odporcom **1/ Ľ. K.**, bývajúcej v M., **2/ V. L.**, bývajúcej v J. **3/ Mi. R.**, bývajúcemu vo V. o **100 000 Sk (3 319, 39 €)**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17 C 182/2008, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. mája 2010 sp. zn. 13 Co 51/2009, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie **o d m i e t a.**

Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Humenné rozsudkom z 25. februára 2004 č. k. 11 C 1247/2001 – 145 návrh navrhovateľa na zaplatenie 100 000 Sk (3 319, 39 €) titulom jeho spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti – rodinnom dome nachádzajúci sa v obci V. zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal uzavretie dohody o založení spoluvlastníckeho vzťahu medzi účastníkmi konania (navrhovateľom a právnym predchodcom odporcov - pôvodným odporcom A. R., prípadne ich rodičmi) k predmetnému rodinnému domu. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O. s. p., keď dôvody hodné osobitného zreteľa spočívali v okolnostiach danej veci a sociálnych pomeroch oboch účastníkov konania (starobní dôchodcovia).

Krajský súd v Prešove na odvolanie navrhovateľa uznesením z 22. marca 2005 sp. zn. 3 Co 134/2004 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti vyriešenia predbežnej otázky týkajúcej sa vlastníctva

(spoluvlastníctva) predmetného rodinného domu, vyplatenia spoluvlastníckeho podielu z ktorého sa navrhovateľ svojím návrhom domáhal.

Okresný súd Humenné (v poradí druhým) rozsudkom 25. mája 2009 č. k. 17 C 182/2008 – 18 (uznesením zo 6. októbra 2008 konanie proti pôvodnému odporcovi – A. R., zomrelému X. – čl. 299, zastavil s tým, že v konaní bude pokračovať s jeho právnymi nástupcami – odporcami 1/ až 3/, ktoré konanie vylúčil na samostatné konanie a vyslovil, že o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí) návrh zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Dospel k záveru, že nedošlo k uzavretiu dohody o založení spoluvlastníckeho vzťahu k predmetnému (už zbúranému) rodinnému domu medzi (pôvodnými) účastníkmi konania . Právni nástupcovia (pôvodného) odporcu A. R. nemajú v konaní ani pasívnu legitimáciu, pretože navrhovateľovi nespôsobili žiadnu ním uplatňovanú škodu a navrhovateľ nepodal žalobu o určenie, že (zbúraný) rodinný dom patrí do dedičstva po neb. A. R., z ktorého dôvodu bolo prerušené dedičské konanie . O trovách konania rozhodol podľa § 150 O. s. p. z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v rodinných vzťahoch účastníkov konania.

Krajský súd v Prešove (v poradí druhým rozhodnutím) na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 27. mája 2010 sp. zn. 13 Co 51/2009 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 O. s. p.) potvrdil a účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V plnom rozsahu sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že navrhovateľovi sa nepodarilo v konaní preukázať existenciu podielového spoluvlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti (už zbúranému rodinnému domu), lebo nepreukázal uzavretie dohody (medzi pôvodnými účastníkmi) o jeho vzniku. Rovnako sa stotožnil so záverom, že právni nástupcovia (pôvodného) odporcu žiadnu škodu navrhovateľovi nespôsobili, pretože výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti bol ich právny predchodca (A. R.). Konštatoval, že súd prvého stupňa správne poukázal na skutočnosť, že v dedičskom konaní po nebohom A. R. bolo konanie prerušené za účelom podania žaloby o určenie, že zbúraný rodinný dom patril do dedičstva po ňom a navrhovateľ takúto žalobu nepodal. Za správne považoval aj rozhodnutie o trovách konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie navrhovateľ. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal nesprávne zistenie skutkového

stavu, z neho vyplývajúce nesprávne právne posúdenie veci a nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania odporcov 1/, 2/ (§ 237 písm. b/ O. s. p.), lebo podľa jeho názoru mali byť odporcami len Mi. R. s manželkou Mo. R..

Odporcovia sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4.

Dovoláním navrhovateľa nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd

vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Navrhovateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/, c/ až g/ O. s. p. nenamietal a procesné vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Navrhovateľ namietal, že konanie je zaťažené procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. b/ O. s. p. t. j., že odporcovia 1/, 2/ nemajú spôsobilosť byť účastníkmi konania, lebo účastníkom konania mal byť len odporca 3/ s manželkou. Teda, že odporcovia 1/, 2/ neboli v konaní pasívne legitimovaní (neboli nositeľmi povinností zodpovedajúcej uplatnenému právu navrhovateľa).

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nerozlišuje medzi vecnou legitímáciou a spôsobilosťou byť účastníkom konania. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva a povinnosti. Či je účastník konania tiež vecne legitimovaným (aktívne či pasívne) ukáže sa až v konečnom rozhodnutí vo veci. Jej nedostatok zmätočnosť konania podľa § 237 písm. b/ O. s. p. nespôsobuje, vedie k zamietnutiu návrhu (žaloby) na začatie konania meritórnym rozhodnutím. Na rozdiel od toho, spôsobilosť byť účastníkom konania (civilnoprocentú subjektivitu) má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Odpoveď na otázku , kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti dáva Občiansky zákonník, podľa ktorého spôsobilosť mať práva a povinnosti u fyzických osôb vzniká narodením a zaniká smrťou fyzickej osoby (§ 7 ods. 1, 2).

Z obsahu spisu nevyplýva, že by odporcovia 1/, 2/ nemali spôsobilosť mať práva a povinnosti, preto navrhovateľom tvrdená vada konania v zmysle § 237 písm. b/ O. s. p. nie je daná.

Na námietku navrhovateľa spochybňujúcu správnosť skutkových záverov nižších súdov možno uviesť len to, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je ďalším odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne

uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať tak revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia navrhovateľa boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. V preskúmvanej veci o taký prípad nešlo.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z stanovenia § 238 O. s. p., ani ustanovenia § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa v súlade s § 243d ods. 5 O. s. p. v spojení s 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom (riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania) nezaoberal sa napadnutým rozsudkom z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným odporcom dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal, pretože im žiadne trovy tohto konania nevznikli (§ 243d ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta